La Origini di la spaco-dei

ANCIENA ASTRONAUTI E LA CTHULHU-MITARO FAKTIVE E FIKTIVE

Jason Colavito

AUTORO, *THE CULT OF ALIEN GODS*

http://www.JasonColavito.com

The Oxford Rationalist
56 Albany Street
Oxford, NY 13830 USA
(607) 843-2636
brian.eric.drake@gmail.com

La Origini di la spaco-dei

Anciena astronauti e la Cthulhu-mitaro faktive e fiktive

da Jason Colavito

Tradukita da Brian E. Drake

ANKE DA JASON COLAVITO

The Cult of Alien Gods: H. P. Lovecraft and Extraterrestrial Pop Culture (Prometheus, 2005)

Knowing Fear: Science, Knowledge, and the Development of the Horror Genre (McFarland, 2008)

"A Hideous Bit of Morbidity": An Anthology of Horror Criticism from the Enlightenment to World War I (McFarland, 2009)

Kontenaji

I. Exterterani en la mitaro

UN DE LA MAXIM dramatatra idei trovita en la Cthulhu-mitaro esas la sugesto ke enti exterterana arivis adsur la tero dum la fora pasinto, responsis la anciena verki di petra arkitekturo kolosala, ed inspiris la maxim frua mitologii e religii di la homaro. Dum la yari 1970, ica premiso bazala rivivigesis kom la "teorio pri anciena astronauti," hipotezo marjinala qua ganis vasta populareso pro la libro da la Suisiana hotelestro Erich von Däniken, *Chariots of the Gods?* [*Chari di la dei?*] (1968) e la adapto di ol a televiziono, *In Search of Ancient Astronauts* [*Serchar por Anciena Astronauti*] (1973), kun la hosto Rod Serling, famoza pro *Twilight Zone*. Segun la serchado da Kenneth L. Feder, dum la maxim alta punto di populareso di von Däniken dum la yari 1970 e la yari 1980, un ek quar universitato-studenti aceptis la teorio pri anciena astronauti, ma duadek yari plu tarde min kam 10 % aceptis

ol (78). Quankam normala cienco ne agnoskas interveno exterterana dum historio homala, la teorio duras esar expozata per dokumentar-programi televizionala, en jurnali, ed en pletoro de libri.

Autoro H. P. Lovecraft (1890 – 1937) di Providence, Rhode Island, Usa, esas juste aklamata kom maestro di la hororo-rakonto, e lua verkaro havas plaso apud ti di Edgar Allan Poe e Stephen King en la templo di la jenro. Naskinte en richa familio en 1890, la vivo di Lovecraft esis serio de renversi e dekado dum ke lua familio perdis sua richeso e lua genitori sukombis a dementeso. Lu esis prekoca e su-docita erudito qua avide lektis e devoris tam multa literaturo kam posible. Lu lektis la romani da H. G. Wells, *La Milito di Mondi* da qua naracas la veno di enti exterterana a la tero. Lu anke lektis la maestri di hororo Gotika di la XVIIIma yarcento, e precipue Edgar Allan Poe. Lu anke lektis verki per pseudo-cienco e mistikismo por inspireso.

Kande lu komencis skriptar sua propra verki, lu mixeskis la moderna mondo di cienco-fiktivaji kun sua maxim

preferata rakonti di melankolio Gotika. Lovecraft esforcis adportar la rakonto Gotika aden la XXma yarcento, e modernigis la traiti di anciena hororo por nova yarcento ciencala. Lovecraft publikigis sua verki en la chipa fiktivajo-jurnali, maxim ofte *Weird Tales* [*Stranja rakonti*], quankam multa de lua verki ne publikigesis til pos ke lu mortis en 1937. Tra la yari 1940 e la yari 1950, jurnali pri cienco-fiktivaji e hororo-fiktivaji multafoye ripublikigis la rakonti da Lovecraft, e lu divenis un de la maxim populara autori di tala jurnali.

La verki di Lovecraft exkluzis la supernatura per riformacar ol segun materialismo. Lu uzis la idei di anciena dearo e nomis li grupo de exterterani qui decensis a la tero dum la fora pasinto.

Tra sua verki, Lovecraft ofris multa expliki diferanta por la arivo di anciena vizitanti adsur la tero primtempa. En "The Call of Cthulhu" ["La Advoko di Cthulhu"], lu dicis ke la Ancieni, inkluzante la tentakulizita e stelo-naskinta Cthulhu, venis "a la yuna mondo ek la cielo" ed erektis grandega urbi, la restaji di qui on vidas en la roki ciklopatra qui puntizas

insuli en la Pacifiko. Ta Ancieni adportis kun li imaji di su ipsa (tale inventis arto) ed hieroglifi olim videbla ma nun nekonocata (la origino di skribado). Li parolis ad homi en lia sonji, ed establisis kulto por esar adorata (la origino di religio). Li aspektis quale, e traktesis quale, monstroza dei vivanta, pro ke lia povi mistikala esis tante granda.

En posa rakonti, Lovecraft adjuntis nova detali e chanjis sua antea koncepto pri la Ancieni por ofrar plu richa e plu developata ideo di interveno exterterana en la enti di la tero. En *At the Mountains of Madness* [*Ye la Monti di dementeso*], Lovecraft prizentas sua maxim kompleta viziono di la origini exterterana di vivo homala. Hike la Ancieni esas separata speco de kreuro exterterana qua militas kontre Granda Cthulhu e lua rasacho, qui arivis nur multa epoki plu tarde. La Ancieni esis "la originalaji di la diablatra miti antiqua" di anciena mitologio, e li erektis granda urbi sub la oceani e sur la kontinenti primitiva. Ta enti arivis adsur la tero pos koloniizar altra planeti, e li kreis vivo sur la tero kom nutrivo-fonto. Li permisis ke ta artificala

celuli primitiva naturale evolucionez aden la planti ed animali di la mondo moderna—inkluzante la homaro primitiva, quan li uzis kom nutrivo o por amuzo.

EXTRAKTURO

Olda Castro rimemoris peci di hororinda legendo qui paligis la spekulado di teozofiisti ed igis ke la homaro e la mondo ya semblez recenta ed efemera. Epoki esabis kande altra Kozi regnis sur la tero, e Li havabis granda urbi. Restaji di Li, lu dicis ke la neperisiva Chiniani dicabis, ankore trovesas kom Ciklopatra stoni sur insuli en la Pacifiko. Li omna mortabis vasta tempo-epoki ante ke venis homi, ma esas arti qui povas rivivigar Li kande la steli itere cirkumiras aden la justa pozicioni dum la ciklo di eterneso. Li ipsa ya venis de la steli, ed adportis kun Li Sua imaji. Ta Granda Ancieni, Castro duris dicar, ne kompozesis precize ek karno e sango. Li havis formo—ka ca stelo-formacata imajo ne pruvas lo?—ma ta formo ne facesis ek materio. Kande la steli juste situesas, Li povis plunjar de mondo a mondo tra la cielo; ma kande la steli ne juste situesas, Li ne povas vivar.

—**H. P. Lovecraft,** “La Advoko di Cthulhu” (1926)

Altraloke, Lovecraft deskriptis ke sua anciena vizitanti mantenas prezenteso sur la mondo moderna, e quale la Nefilim di la biblo, li genitis filii per mulieri terala en "The Dunwich Horror" ["La Hororo di Dunwich"], "The Shadow Over Innsmouth" ["La Ombro super Innsmouth"], e "Medusa's Coil" ["La Spiralo di Medusa"]. En "The Horror in the Museum" ["La Hororo en la muzeo"], on sugestas ke ne omna la monstroza kreuri olim adorata kom dei esis exterterani, e ke uli forsan venis ek dimensioni alternativa. En *The Shadow Out of Time* [*La Ombro ek Tempo*], la Granda Raso exterterana esas un de nekontebla speci qui habitas la universo, e lia povi mentala permisas ke li projektez su adavane e retroe en tempo, por ganar informo e savo por sua biblioteko ed, en ula loki, donar sua propra savo. Pri ca temo, per celate skriptar "The Diary of Alonzo Typer" ["La Personala jurnalo di Alonzo Typer"] da William Lumley, la naracanto di la titulo saveskas de la pre-homala *Libro di Dzyan* ke exterterani de Venero venis a la tero per spaco-navi por "civilizar" la planeto.

Homala savo pri ta exterterani esas fragmenta ed obskura. Pruvi existas en la formo di anciena restaji anomala fabrikata pre-homale, folkloro e mitologio konfuza, e tala texti skribita quala la *Necronomicon*, *Nameless Cults* [*Sennoma kulti*], e *la Libro di Eibon*, qui sugestas ma ne tote deskovras la naturo e kustumi di la exterterani.

Multa Lovecraft-kritikisti remarkas ke lua viziono di la Mitaro chanjis tra tempo, kande la deatra e mi-supernatura Cthulhu di "La Advoko di Cthulu" gradope divenis la fizikala exterterani di *Ye la Monti di dementeso*; tandem pseudo-mitologio divenis pseudo-cienco en la Mitaro. Multa skriptisti pri la Mitaro, komencante per August Derleth, konsternesis pro la kontredicaji en la skriburo di Lovecraft (ex., Cthulhu esas Ancieno en "Cthulhu" ma nur "lia kuzo" en "La Hororo di Dunwich"; la Ancieni anke plurfoye chanjas identeso), e li esforcis sistemigar la Mitaro. Tamen, la skriburi di Lovecraft reflektas la maniero per qua vera miti developas, per chanji e kontredicaji ed anomalaji. To esas plugrandigita da la fakto ke Lovecraft ne skriptis kom naracanto omnosavanta, ma

vice lo prizentis sua Mitaro per la okuli di eruditi e skribisti qui havas nur parto di la historio e do ne povas prizentar la tota vereso. Mem en la *Necronomicon* Abdul Alhazred (to esas implikata) savas nur sugesti e rumori ed interpretas la Mitaro per la mitologii di la Proxima Esto quin lu konocas. Altravorte, la rakonti da Lovecraft pri la Mitaro montras a ni fragmenta, chanjanta, e necerta vidajo di la exterterani reflektata tra la predispozeso e prejudiki e limiti mentala di ti qui renkontras li.

EXTRAKTURO

Ta viskoza masi esis sendubite ti pri qui Abdul Alhazred susuris kom "Shogoti" en sua terorinda *Necronomicon,* quankam ta dementa Arabo ne sugestabis ke li existas sur la tero ecepte en la sonji di ti qui mordabis certa herbo alkaloida.

—**H. P. Lovecraft,** *Ye la Monti di dementeso* (1931)

II. Anciena astronauti ante Lovecraft

KOMPRENENDE, LA IDEO KE VIVO POVAS existar sur altra mondi ne esis unika a Lovecraft, e la koncepto havis longa historio de la frua filozofi Greka, qui spekulis pri la naturo di enti sur altra mondi. Anaxagoras (c. 500 – 428 a.K.) propozis ke vivo komencis de "semini" qui dispersesis tra la universo; Anaxarkhos (c. 340 a.K.) opinionis ke existas infinita nombro de mondi, ed Epikouros (c. 341 – 270 a.K.) opinionis ke vivo existas sur multa planeti trans la vasta spaco. Ta filozofi, tamen, ne propozis ke ta exterterani vizitas la tero.

La frua skribisto maxim importanta qua propozis viziti a la tero da exterterani esis sioro Helena Blavatsky (1831 – 1891), la fondinto di Teozofio, mixuro di la epoko

Victoriana de Spiritismo, religii Orientala, e pura galimatiaso. En *The Secret Doctrine* [*La Doktrino sekreta*], la maxim importanta texto Teozofiala, Blavatsky remarkis Greka spekulado pri vivo sur altra mondi ed asertis ke la ancieni havis nemediata savo pri la fakto di existo exterterana. Lu spekulis ke la enti sur la nekontebla mondi habitita havas "influo" o "dominaco" pri la tero. Lu anke asertis ke enti spiritala qui naskis sur la luno kontributis a la developo metafizikala di vivo terala; ma segun lu, irga interveno exterterana esas nur acesora dum la historio epikala di developi evolucionala e spiritala di diversa enti terala qui kreskis de slamo primtempa til Ariana supereso sur la kontinenti perdita di Hiperborea, Lemuria, ed Atlantida.

EXTRAKTURO

Do la unesma raso de homi esis nur la imaji, la sozii astrala, di lia Patri, qui esis la pioniri, o la Enti maxim progresigita de olima ma *plu basa* sfero, la shelo di qua esas nun nia Luno. Ma mem ta shelo esas omna-potenciala, nam, genitinte la Tero, ol esas la *fantomo* di la Luno qua, atraktata da afineso magnetala, esforcis formacar olua unesma habitanti, la monstri pre-homala.

—**Helena Blavatasky,** La Doktrino sekreta (1888)

La dicipulo di Blavatsky, W. Scott-Elliott, expansis la sugesti en la kosmo Teozofiala per krear raso de enti deala qui habitas Venero. En *The Lost Lemuria* [*La Lemuria perdita*] (1904), Scott-Elliott asertis ke enti qui evolucionis sur Venero ma qui atingis spiritala o "deala" developo-etapo venis a la tero e docis a la habitanti di Lemuria la arti di civilizeso e donis a li frumento e fairo (34-44). Grava difero inter la siniori di Venero, la luno-kreuri di Blavatsky, e la enti di la Mitaro (anke la anciena astronauti moderna) esas ke la Venerani Teozofiala e la Lunani ne supozesas esar vera exterterani (en la senco moderna) de fora stelo-sistemi, ma esar inkarnacanti di enti spiritala qui partoprenas mistika konekto a la enti terana e sentas advoko spiritala por helpar lia kunfrati sur la tero. Tale, la Venerani esas habitanti di Venero samsence kam la anjeli di Deo olim supozesis habitar Venero, Marso, e la altra sfero kristala qui cirkondas la tero.

EXTRAKTURO

La pozicioni okupata da la enti deala de la Venero-kateno naturale esis ti qui esabis regnanti, docisti pri religio, e docisti pri la arti, ed esas per ta lasta kapableso ke refero a la arti docita da li venas por helpar ni konsiderar la historio di ca frua raso, durigita.

—**W. Scott-Elliot,** La Lemuria perdita (1904)

En 1919, la granda kolektero di trivialaji anomala, Charles Fort, publikigis *The Book of the Damned* [*La Libro di lo damnita*], en qua lu spekulis ke on darfas ligar anciena rakonti pri demoni a "vizitanti nedezirebla de altra mondi" (66), quankam lu ne skisis ferma liguro inter diabli ed exterterani. Lu anke sugestis ke altra mondi forsan komunikis kun la nia dum la fora pasinto (118), livis teknologio avancigita (124), od esforcis koloniizar la mondo (164). Tamen, Fort ne asertis ke tala kozi advere eventis, nur ka oli *forsan* eventis, ed omnakaze nula maniero existas por determinar ka la enti esis exterterana,

transdimensionala, spiritala, o mem imaginala—forsan la rezulto di telepatio, komuniko de la regiono spiritala, o de miriado de altra fonti.

⋂ EXTRAKTURO ⋂

Se altra mondi ulfoye en la pasinto relatis a ca tero, li esis esforcata pozitivigado: por extensar su, per kolonii, adsur ca tero; por konvertar, od asimilar, la habitanti indijena di ca tero.

—**Charles Fort,** *La Libro di lo damnita* (1919)

H. P. Lovecraft lektis e *La Libro di lo damnita* e Scott-Elliot, en la tomo kompilata *The Story of Atlantis and Lost Lemuria* [*La Historio di Atlantida e Lemuria perdita*] (1925), e de ca idei fragmenta pri viziti prehistoriala da exterterani imaginis (plue o mine) exterterani ek karno e sango qui arivas adsur la tero dum la fora pasinto e to omna implikata da lo.

III. Anciena astronauti pos Lovecraft

La mitaro da Lovecraft divenis un de la foki di moderna hororo-literaturo e povoza temo en fiktivaji hororala, fantaziala, e ciencala, ube la ideo pri vizitanti exterterana dum la profunda pasinto duras juar populareso en tala nuntempa verki quala *Stargate, The X-Files, Doctor Who, Alien vs. Predator,* e centi de altra filmi, libri, e televiziono-spektakli. Tamen, la dei exterterana di Lovecraft anke genitis la ferme nefiktiva (se ne faktiva) teorio pri anciena astronauti, qua nuntempe duras konvertar nova adheranti.

La nomi di la dei exterterana di Lovecraft, ex. Cthulhu, Yog-Sothoth, e Shub-Niggurath, apareskis en altra rakonti dum la vivo di Lovecraft. Lovecraft ipsa komencis tala praktiko per insertar ta nomi,

o lia varianti, aden rakonti quin lu celate skriptis o revizis por altra autori. Exemple, en lua revizo di "The Mound" ["La Teramaso"] da Zelia Bishop, Lovecraft insertis sua deo exterterana Cthulhu aden la rakonto per la varianta nomo Tulu, e donis a la lektanti di la jurnalo to quon li supozis esar rakonti nedependanta qui referas a la sama anciena dei. Ante la yari 1960, dekedui de autori uzis elementi di to quo nomizesis "La Cthulhu-mitaro" en rakonti skriptita por jurnali pri hororo- e cienco-fiktivaji.

Fiktivaji Lovecraftatra populareskis en Europa, ube la Franci embracis lu kom tordita geniozo, quale li simile embracis Edgar Allan Poe. En Francia, la Rusa ekmigranto Jacques Bergier e la skribisto Louis Pauwels lektis Lovecraft ed inspiresis da lua viziono kosmala. Bergier asertis ke lu korespondabis kun Lovecraft dum 1935, quankam nula tala letri deskovresas. Dum granda parto di la yari 1950 lu propagandis Lovecraft en la Franca mediatilaro*,

* "Mediatilaro": la amaso de jurnali, televiziono- e radiofono-stacioni, ed interreto-situi qua dissemas novaji a la publiko; "mediatilo": un de tala moyeni dissemar novaji.

inkluzante jurnalo quan lu e Pauwels redaktis, *Planète,* e laboris por publikigar Franca edituri di la verki da Lovecraft. La redakteri di *Planète* regardis Lovecraft kom lia profeto, e lia ripublikigo di lua rakonti helpis popularigar lu e la Cthulhu-mitaro en la Franca imaginado.

Explorante la fonti Teozofiala e Fortala di Lovecraft, Bergier e Pauwels skriptis *Le Matin des magiciens* [*La Matino di la magiisti*] (1960) (publikigita en la Angla kom *The Morning of the Magicians*) e prizentis la unesma matura teorio moderna pri anciena astronauti. En ol li prizentis la temi trovita en Lovecraft kom nefiktiva, spekulis pri tala foki di historio alternativa quala la "vera" origino di la piramidi Egiptiana, anciena mapi qui semblas esir skisita de extera spaco, avancigita teknologio nekonvenante pozita en la anciena pasinto, e la altra kustumala temi di la plu tarda teorio pri anciena astronauti. Li remarkas ke anciena mitologii esas plena de dei qui vizitas la tero en chari flamifanta e retroiras a la cielo. Olti, li deklaras, esis forsan vizitanti exterterana en spaco-navi.

Pauwels e Bergier uzis skriburi nerelatanta da plura autori, Franca ed altra, qui spekulis mine o plue ke moderna NIFO-vidaji forsan havas antecedenti en prehistorio, tamen li mixis ta spekulado di la spac-epoko di la yari 1950 kun la viziono kosmala di Lovecraft e kun impresebleso Nov-Epokala, por tradukar Cthulhu aden anciena astronauto per tala maniero neposibla por briletanta exterterani en spaco-vesti di la epoko atomala.

Imajo 1: La Sfinxo e la piramidi di Giza, freque asertata esar pruvi di viziti da exterterani. (Library of Congress)

La Matino di la magiisti divenis un de la maxim importanta fonti por Erich von Däniken, la Suisiana skribisto qua skribis *Chari di la dei?*, qua adportis teorio olim konocata nur da Teozofiisti, fanatiki pri Lovecraft, e teoriisti marjinala aden la chefa voyo kulturala. Von Däniken ne mencionis Pauwels e Bergier en sua verki, tamen, til proceso koaktis ke lu deskovrez sua fonti tante proxime parafrazata en *Chari.* La bibliografio di *Chari* pos ta proceso inkluzis la libro da la Franca autori en la Germana tradukuro di 1962, *Aufbruch ins dritte Jahrtausend.* Deki de milioni de edituri di *Chari* ed olua sequi vendesis, e la teorio pri anciena astronauti divenis fenomeno kulturala, aparis en filmi, en la Usa televiziono-spektaklo *The Tonight Show* di Johnny Carson, en la *Playboy*-jurnalo, e preske omnaloke ube homi parolis pri la pasinto.

Altra autori inspiresis da la teorii di von Däniken, inkluzante Robert Temple (la libro da qua, *Siruis Mystery*, asertas ke amfibia exterterani de Sirius docis civilizeso a la Sumerani) e Zecharia Sitchin (la libro da qua, *Twelfth Planet* [*Dekeduesma*

planeto] asertas ke exterterani de "vaganta" planeto nomizita Nibiru vinkis la anciena tero por furtar olua oro ed altra metali precoza). Ante la fino di la yari 1970, tota reto de autori e propagandisti, lore nomizita la Societo pri Anciena Astronauti (nun nomizita la Sercho-Asociuro pri Arkeologio, Astronautiko e SETI (AAS RA)) existis. Ye la tempo di ca skribado, la Historio-kanalo dissendas *Ancient Astronauts: The Series* [*Anciena astronauti: La serio*], omnasemana spektaklo qua exploras la verki di von Däniken ed AAS RA. La programo esas spektata da plu kam du milion spektanti omnasemane.

Do, quo igis ke tanta multi kredez ke exterterani vizitis nia ancestri?

IV. La Pruvi pri exterterani

La teorio pri anciena astronauti, quale ol developesis sub la manui di Pauwels e Bergier, von Däniken, ed altri, uzas kombinuro de sugestiva pruvi arkeologiala, mitologiala, ed artala. Quankam kredanti interpretas preske omna parto di anciena historio kom suporto por la teorio pri anciena astronauti, skisite, la maxim importanta pruvi sequas:

Arkeologiala

Kredanti asertas ke anciena urbi e monumenti tra la mondo montras tri propraji importanta qui demonstras lia origini ne-homala. Unesme, multa tala edifici kompozesis ek stoni qui pezas tante multe ke semblas neposibla ke homi

ordinara povus movar oli. Exemple, la petra bloki qui formacas la Granda Piramido di Egiptia single pezas til kinadek tuni, e la stoni di la fortreso Inkana di Sacsayhuaman pezas til duacent tuni. Pluse, kredanti asertas ke ta anciena situi esas trasita e konstruktita per precizeso ne egaligita ecepte da la maxim moderna di nuntempa konstrukturi. On dicas ke la Granda Piramido, exemple, esas pozita sur bazo en 0,049 inchi di plateso; ke olua lateri esas orientizita segun la direcioni kardinala en tri minuti di arko, ne-egaligita en preske omna moderna konstrukturi. Tala jeni-arto, on dicas, esas posibla nur per la helpo di exterterani, o kom konstruktanti ipse o kom docanti qui donis la savo di tala konstruko-tekniki.

Imajo 2: Masonuro Inkana, quan la teoriisti pri anciena astronauti kredas esar tro perfekta por esar la laboro nur di homi. (Library of Congress)

Duesme, kredanti asertas ke anciena situi e restaji kontenas chifrita datumi ciencala qui esez nekonocata da homi di la Petro-epoko. La Granda Piramido, kom familiara exemplo, on dicas esar akurata modelo skalatra di la nordala misfero di la tero mili de yari ante ke Eratosthenes

unesme kalkulis la cirklo-kurvo di la planeto. On anke dicas ke ol situesis ye la exakta centro di la ter-amasi di la tero. La piramidi kolosala di la anciena urbo Mexikiana di Teotihuacán, on ofte dicas, esas modelo skalatra di la sun-sistemo.

Triesme, kozi anomala montras avancigita teknologio di origino posible nehomala. La famoza "Baghdad-baterio" esas mikra jaro qua forsan kontenis elektrodi qui, expozata a vinagro, forsan produktis mikra elektro-tenso. Mikra ora abeli de Mexikia forsan esas imaji di anciena avioni. Posibla bujio di veturo forsan trovesis en roko evanta miliardo yari, nomita la Coso-restajo.

Mitologiala

Anciena miti e legendi registragas la arivo di la exterterani e lia agado sur la tero. Kredanti ye la teorio pri anciena astronauti unigesas da lia kredo ke miti e santa skripturi esas faktiva kroniki di eventi qui eventis en la reala mondo. La apokrifa Libro di Enokho esas favorata, anke la

legendo pri la Juda profeto qua acensis aden la cielo per charo flamifanta. On dicas ke la biblala viziono di Ezekiel, qua vidis flamifanta aparajo havanta roti kun-akrochata, reprezentas renkontro kun fluganta pladeto. On sugestas ke la destrukto di Sodoma e Gomorrah per fairo e sulfo esas raporto di exterterani qui faligis bombo atomala. Altraloke, on dicas ke apari mitologiala di salvanta dei, ex. Oannes en Sumeria, Osiris en Egiptia, Quetzalcoatl en Mexikia, e Viracocha en Peru, esas faktiva raporti pri exterterani antropomorfa qui adportis civilizeso ad anciena tribui nulsavanta. La mitologio Hinduista esas tre richa fonto por pruvi pro olua deskripturi pri fluganta mashini, radio-pafili, ed explozi qui similesas detoni atomala.

Imajo 3: *Iason rivenas kun la ora lanfelo* da Ugo da Carpi, c. 1500. Von Däniken kredas ke la Greka dei esis exterterani, ke la ora lanfelo advere esis helikoptero exterterana, e ke la navo di Iason, la *Argo*, advere esis spaco-navo exterterana. (Library of Congress)

E, komprenende, quale la Ancieni en *Ye la Monti di dementeso,* la dei qui kreis homi ed altra vivo terala en mito e religio interpretesas kom exterterani qui genetikale fabrikis la vivo di la tero pro lia

skopi nekomprenebla. Li anke direktas la vivo terala, quale la Ancieni qui efacas nefavorata rasi, per sendar inundi o per destruktar loki perturbanta per armi nukleala.

Artala

Anciena arto ofras imaji di la exterterani e di lia avancigita teknologio, segun la kredanti. Kaverno-arto aborijenala en Australia montras enti havanta cirkli cirkum la kapi, evidente la helmi di exterterani qui voyajas tra spaco. Simile, anciena skulturi Japoniana di ronda monstri advere montras exterterani en spaco-vesti voluminoza. Pikturi di la Mezepoko, on dicas, kontenas imaji di diski fluganta o di chari aerodinamikala qui similesas pladeti fluganta e spaco-navi. La kovrajo di la tombo di la Mayana rejulo Palenque ne montras la rejulo en la submondo ma skultas lu ye la direktilo di aparato teknologiala, forsan spaco-navo. Imajo di lotuso-floro en la templo Egiptiana di Dendera esas advere imajo di lumo-globo

havanta elektro-kordo e filamento. Anciena mapi, on kredas, montras (a) la tero quale vidita de spaco, (b) la mondo quale ol existis ante la Glacio-epoko ante civilizeso homala, (c) Antarktika yarcenti ante ke ol deskovresis en 1818.

V. La Cienco

ARKEOLOGI, PALEONTOLOGIISTI, antropologiisti, ed altra profesionani ciencala ne esis impresata da la reto di sugesto ed interpreto qua maskizas su kom hipotezo ciencala. De pos la yari 1970, skeptiki produktis artikli, libri, e dokumentar-filmi qui vizis despruvar la teorio pri anciena astronauti ed explikar olua "pruvi" kom serio de misinterpreto, misreprezento, e nulsavo pri exploro ciencala. Esas neposibla komplete explorar la pruvi ciencala kontre la teorio pri anciena astronauti en dokumento plu kurta kam libro (por to, videz mea libro publikigita en 2005, *The Cult of Alien Gods* [*La Kulto di dei exterterana*]), ma la linei generala di la argumento esas lo sequanta:

Arkeologiala

Nula pruvi di teknologio exterterana ultempe trovesis sur la tero, e nula restajo povas esar decidigante ligita ad irga planeto ecepte la tero. Tala aserti esas exajerata, misinterpretata, o frauda. Exemple, la alegita kozo di Coso ne esas peco de teknologio evanta miliardo yari, ma bujio di veturo de la yari 1920 krustizita en solidigita fango eroroze supozata esar anciena stono. Anciena monumenti montras omna signi esir konstruktata da la anciena homi qui habitis cirkum oli, quale demonstrata da la restaji trovata en, cirkum, sur, e sub anciena situi. On povas konstruktar edifici—mem tre preciza e pezoza edifici—per granda nombro de homi kunlaboranta.

Imajo 4: Stonehenge. Malgre yarcenti di exploro, nula restaji exterterana ultempe trovesis en, cirkum, o sub Stonehenge. (Library of Congress)

Mitologiala

Anciena miti ne havas direta relato ad eventi di la fora pasinto. Kontree, li esas komplexa reto di simbolismo, kredo religiala, eventi historiala, ed imaginado. Forsan ula tordita vereso restas en miti (quale la deskovro di Troia pruvis por la *Iliado* di Homeros), ma on ne darfas interpretar oli kom raporti literala di eventi historiala. La miti ipsa anke ne esas

koheranta trans la yarcenti. La mito pri Iason e la ora lanfelo, exemple, ofras grava chanji en la chefa eventi inter olua maxim frua formi registragata e la maxim bone konocata versiono, skriptita da Apollonios di Rhodia multa yarcenti plu tarde. En la maxim frua formi di la mito, esas neklara ka la ora lanfelo mem mencionesis—tre diferanta kam la aserti di Robert Temple o di Erich von Däniken, qui supozis ke un versiono di la mito reprezentas omna versioni, ke on darfas konsiderar un versiono kom definitiva, e ke on darfas interpretar ol literale kom pruvo di interveno exterterana. Mitologio esez konsiderata en olua kuntexto kulturala, ed irga interpreto mustas traktar la chanjo, desformado, e mutaco qui amasigesas tra la yarcenti dum ke rakonti parola esas riparolata, kontaktas rakonti de altra kulturi e landi, e tandem ganas formo skribita. To esas simila a la varianti kontredicanta di la legendi en la Lovecraft-mitaro trovita en la rakonti da Lovecraft ipsa.

Artala

Pluse, anciena arto ne esez konsiderata kom registrado literala di eventi eventinta avan la okuli di la artisto. Multa artala verki prehistoriala, ex. kaverno-pikturi, montras “shamani” facanta ritui projetita por plenigar li per la povi di la infra mondo e lia spirito-bestii. On ne darfas konsiderar li literale ma per la kuntexto kulturala e segun la vizioni di stranja formi vidita da homi dum tranci shamanala. Altra anciena artajin, ex. la t. n. lumo-globo di Dendera o la sarkofago-kovrilo di Palenque, on darfas konsiderar segun altra artaji di la periodo, ne aparte, por intelektar la simbolismo e tradiciono uzata en la verko. Nek l’una nek l’altra semblas similesar anciena imaji di teknologio kande komparata ad altra pikturi Egiptiana di la lotuso, od arto funerala di le Maya. Nula verko existas izolate, ed interpreto fondita nur sur to quon ulo “similesas” vice olua plaso en la plu granda kuntexto kulturala duktas ad eroroza korelatigo.

VI. Konkluzi

Richard L. Tierney remarkis la posibla korelati inter la rakonto da Lovecraft, “La Ter-amaso” (kun Zealia Bishop), ed aktuala legendi e tradicioni Mezoamerikana ed indijena, e lu identifikas Yig, patro di serpenti, kun la deo Azteka Quetzalcoatl, la serpento plumizita. Ye Teotihuacán, la urbo Mexikiana tante anciena e misterioza ke mem la Azteki ipsa konocis ol nur kom ruinajo apartenanta a la dei qui decensis de la cielo, Tierney humuroze identifikas la skulturi di tentakulizita Tlalok la pluvo-deo e serpentatra Quetzalcoatl sur la templo di Quetzalcoatl kom reprezenturi di Cthulhu e Yig. Tale la pruvi di la teoriisti pri anciena astronauti itere transformesas aden pruvo pri la Mitaro. Komprenende, to esis jokeme

intencata, ma la sama rezonado transformis anciena prodaji aden interveni exterterana.

En 1982, Charles Garofalo e Robert M. Price skriptis artiklo por *Crypt of Cthulhu* [*Tombo di Cthulhu*] remarkante la simileso inter la Mitaro e la teorii di Erich von Däniken pri anciena astronauti. Li konkluzis ke, malgre la multa korelato inter la pruvi ed aserti di von Däniken e la fiktiva koncepti di Lovecraft, direta influo ne esis posibla pro ke von Däniken negis lektir o mem audir pri Lovecraft. Tamen, quale ni saveskis, la influo ne bezonas esar direta. La liguri inter ti qui propozas kom fakto anciena astronauti e ti qui skribas pri li kom (ciencala) fiktivaji esas multa, e la influo-reto extensas su multadirecione. Forsan uldie la Granda Raso kambios menti kun uli de ni e dicos a la mondo quale exterterani olim regnis, ma til ta evento, Cthulhu mustas restar en sua tombo e la anciena astronauti mustas restar en lia fiktiva chari.

Apendico: Plusa Exploro

- **Giza-planajo, Egiptia.** Situo di la Granda Piramido, la Sfinxo, ed altra marvelaji di la epoko di la faraoni, Giza anke esas centro di teorii alternativa, de anciena astronauti til Atlantida til civilizuri perdita. Vu ipsa vizitez la marvelaji qui inspiris legendi.
- **Teotihuacán, Mexikia.** Anciena urbo abandonita en la centro di Mexikia, olua piramidi kolosala rivalesas kun olti di Giza ed inspiris preske tam multa teorii baroka. La Azteki kredis ke la dei decensis a la tero ye ca situo, e teoriisti pri anciena astronauti kontemplas ke la dei esis exterterani qui konstruktis modelo di la sun-sistemo per stoni. (Li ne facis lo, tamen, ma imaginar amuzas.)

- **Nan Madol, Micronesia.** Ruinita petra urbo facita ek granda bloki bazalta, zigzagata da kanali, Nan Madol sur la fora insulo di Pohnpei (Ponape) en la Pacifika Oceano konocesas per la nomo apte Lovecraftatra "la interspaci." La urbo inspiris multa teorii pri exterterani e civilizuri perdita, malgre olua tarda dato (ne plu frua kam la XIIma yarcento p.K.). On opinionas ke Nan Madol esas la inspiro por la sinkita urbo R'lyeh di Lovecraft, anke en la Pacifika Oceano, hemo di Granda Cthulhu.

Quon lektar

- Colavito, Jason. *The Cult of the Alien Gods: H. P. Lovecraft and Extraterrestrial Pop Culture.* Amherst, NY: Prometheus, 2005. Imprimita.

- Däniken, Erich von. *Chariots of the Gods?* New York: Bantam, 1968. Imprimita.

- Fritze, Ronald H. *Invented Knowledge: False History, Fake Science and Pseudo-religions.* Reaktion Books, 2009. Imprimita.

- Lovecraft, H. P. *The Fiction.* New York: Barnes & Noble, 2008. Imprimita.

- Pauwels, Louis e Jacques Bergier. *Morning of the Magicians.* New York: Stein and Day, 1963. Imprimita.

- Wilson, Clifford. *Crash Go the Chariots!* Master Books, 1986. Imprimita.

Verki Citata

Fort, Charles. *The Book of the Damned*. New York: Boni and Liveright, 1919. Imprimita.

Feder, Kenneth L. "Skeptics, Fence-Sitters, and True Believers: Student Acceptance of an Improbable Prehistory". En *Archaeological Fantasies.* Red. Garrett G. Fagan. New York: Routledge, 2006. 71-95. Imprimita.

Lovecraft, H. P. *The Fiction.* New York: Barnes & Noble, 2008. Imprimita.

Price, Robert M. e Charles Garofalo. "Chariots of the Old Ones?" *Black, Forbidden Things: Cryptical Secrets from the "Crypt of Cthulhu".* Red.

Robert M. Price. Mercer Island, WA: Starmont House, 1992. 86-87. Imprimita.

Scott-Elliot, W. *The Lost Lemuria.* London: Theosophical Publishing Society, 1904. Imprimita.

Tierney, Richard L. "Cthulhu in Mesoamerica". *Crypt of Cthulhu* no. 9 (1981): 19. Imprimita.

Pri la Autoro

Jason Colavito esas autoro e redaktero en Albany, NY, Usa. Lua libri inkluzas *The Cult of Alien Gods: H. P. Lovecraft and Extraterrestrial Pop Culture* (Prometheus Books, 2005); *Knowing Fear: Science, Knowledge, and the Development of the Horror Genre* (McFarland, 2008); ed altri. Lua exploro pri exterterani dum anciena historio esis montrata da la History Channel. Colavito esas internacione rikonocata da eruditi, teoriisti literala, e ciencisti pro lua pionira laboro explorar la konekti inter cienco, pseudo-cienco, e fiktivaji spekuliva. Lua inquesti exploras la maniero per qua homi kreas ed uzas lo supernatura por chanjar e komprenar nia realeso e nia mondo.

Vizitez lua retsituo http://www.JasonColavito.com e sequez lu ye Twitter @JasonColavito.